

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ
ЗАХИСТУ ЖЕРТВ ВІЙНИ. РЕЖИМ
ПРИФРОНТОВОЇ ТЕРИТОРІЇ М.
ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАХИСТ ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ОСІБ, ЯКІ
ВТРАТИЛИ ЖИТЛО, ВНАСЛІДОК
БОЙОВИХ ДІЙ**

ПЛАН

1. Вступ. Актуальність теми
2. Режим прифронтової території м. Запоріжжя
- 3.Захист цивільного населення в період збройних конфліктів
4. Захист поранених, хворих та осіб, що зазнали аварії на морі
- 5.Захист медичного і духовного персоналу, медичних формувань і санітарно-транспортних засобів
- 6.Правовий статус журналістів
- 7.Правовий статус прифронтових територій
- 8.Захист внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та осіб, які втратили житло внаслідок бойових дій
- 9.Система захисту жертв війни у Запорізькому національному університеті (ЗНУ)

1.
ПОНЯТТЯ ЖЕРТВ ВІЙНИ
ТА ЇХ ПРАВОВИЙ

статус

01

ОСНОВНА ІДЕЯ: ЖЕРТВИ ВІЙНИ — ЦЕ ЦИВІЛЬНІ ТА ВІЙСЬКОВІ ОСОБИ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ СТРАЖДАНЬ УНАСЛІДОК ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.

До жертв війни належать:

- цивільне населення;
- військовополонені;
- поранені, хворі та особи, що зазнали аварії на морі;
- біженці, внутрішньо переміщені особи;
- журналісти, медичний та духовний персонал.

12 JUNE 2030

Їхній правовий статус визначений Женевськими конвенціями 1949 р. і Додатковими протоколами 1977 р.

Принципи: гуманність, недискримінація, захист честі та гідності.

Заборонено: насильство, тортури, колективні покарання, депортації, взяття заручників.

- Україна перебуває у зоні активного збройного конфлікту, тому захист цивільного населення та **ВПО стає критичним.**
- Потреба у знаннях МГП важлива для:
- правників, юристів, волонтерів;
- державних органів, що забезпечують гуманітарну допомогу;
- студентів і науковців, які вивчають міжнародне право.
- **Міжнародна спільнота слідкує за дотриманням правил війни та документує порушення.**

2.
**РЕЖИМ ПРИФРОНТОВОЇ
ТЕРИТОРІЇ М. ЗАПОРІЖЖЯ**

ВІЙНИ

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЖЕРТВ

Женевські конвенції (I–IV) 1949 р. — основа захисту жертв війни:

I — захист поранених і хворих у збройних силах на суші;

II — на морі;

III — військовополонених;

IV — цивільного населення.

Додаткові протоколи 1977 р. — конкретизація захисту в сучасних конфліктах.

Міжнародні організації:

- Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ);
- Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН);
- Міжнародний кримінальний суд (МКС);
- Рада ООН з прав людини.
- Механізми притягнення до відповідальності:
- кваліфікація воєнних злочинів (Римський статут 1998 р.);
- міжнародні трибунали (наприклад, щодо Югославії, Руанди);
- юрисдикція національних судів (закон України про воєнні злочини).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИФРОНТОВОЇ ТЕРИТОРІЇ

- **ПРИФРОНТОВА ТЕРИТОРІЯ** — ЦЕ ЗОНА, ЩО БЕЗПОСЕРЕДНЬО МЕЖУЄ З РАЙОНОМ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ.
- МІСТО ЗАПОРІЖЖЯ МАЄ СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ:
- ВАЖЛИВИЙ ЛОГІСТИЧНИЙ, МЕДИЧНИЙ І ГУМАНІТАРНИЙ ЦЕНТР;
- ПРИЙМАЄ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ;
- ЗАБЕЗПЕЧУЄ РОБОТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ (ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ, ТРАНСПОРТ, ЛІКАРНІ).
- ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ РІШЕННЯМИ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ, ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗСУ ТА АКТАМИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.

ОСНОВНІ ОБМЕЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

ПЕРЕСУВАННЯ:

**ПЕРЕПУСТКИ ДЛЯ МЕШКАНЦІВ І СЛУЖБОВЦІВ;
БЛОКПОСТИ ТА КОНТРОЛЬ РУХУ ТРАНСПОРТУ;
КОМЕНДАНТСЬКА ГОДИНА У ПЕВНІ ГОДИНИ**

- Обмеження на масові заходи:
 - заборона або дозвіл лише за погодженням військових адміністрацій;
 - контроль за проведенням концертів, мітингів, спортивних подій.
- Контроль за діяльністю ЗМІ:
 - обмеження публікацій військової інформації;
 - інформування лише через офіційні джерела.
- Оборона критичної інфраструктури:
 - стратегічні об'єкти під охороною військових;
 - пріоритет забезпечення енергетики, водопостачання та зв'язку.

ОСОБЛИВОСТІ ДЛЯ ЗАПОРІЖЖЯ

МІСТО ПРИЙМАЄ ТИСЯЧІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ІЗ ПРИФРОНТОВИХ ЗОН.

СТВОРЕНО:

- ЦЕНТРИ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ, ГУРТОЖИТКИ, ШКОЛИ ТА САНАТОРІЇ;
- ВОЛОНТЕРСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ ШТАБИ (У Т.Ч. НА БАЗІ ЗНУ);
- МЕХАНІЗМИ КООРДИНАЦІЇ ДОПОМОГИ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ (**UNHCR**, МКЧХ, **UNICEF**).

У МІСТІ ПОЄДНУЮТЬСЯ ГУМАНІТАРНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ОБОРОННІ ФУНКЦІЇ, ЩО РОБИТЬ ЙОГО КЛЮЧОВИМ ЕЛЕМЕНТОМ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.

Права та гарантії цивільного населення

**Навіть в умовах прифронтової
зони населення має:**

- право на життя та безпеку;
- право на гуманітарну допомогу, медичну підтримку;
- право на евакуацію у разі загрози життю.

**Органи місцевої влади та військові
адміністрації повинні
організовувати:**

- укриття та бомбосховища;
- гуманітарні штаби для ВПО;
- канали інформування населення про загрози та безпечні маршрути.

3.

**ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО
НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС
ЗБРОЙНИХ**

КОНФЛІКТІВ

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ НОРМИ

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

- ЖЕНЕВСЬКІ КОНВЕНЦІЇ 1949 РОКУ, ДОДАТКОВІ ПРОТОКОЛИ 1977 РОКУ.
- ЦИВІЛЬНІ ОСОБИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ОБ'ЄКТОМ НАПАДУ, КАТУВАНЬ, ЗАЛЯКУВАННЯ, ДЕПОРТАЦІЇ.
- ЗАБОРОНЕНО РУИНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ (ВОДОГОНИ, ЛІКАРНІ, ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ).

Обов'язки сторін конфлікту

- Сторони повинні розрізняти цивільних і комбатантів, уникати непропорційних атак.
- Забезпечувати гуманітарні коридори для евакуації населення.
- Допускати міжнародні гуманітарні організації (наприклад, МКЧХ).

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ

- **ЕВАКУАЦІЙНІ ПРОГРАМИ УРЯДУ, ДІЯЛЬНІСТЬ ДСНС, ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА, ООН.**
- **СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ПРИТУЛКІВ ТА ЕВАКУАЦІЙНИХ ПОТЯГІВ.**
- **ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ТРИВОГИ.**

4.
**ЗАХИСТ ПОРАНЕНИХ,
ХВОРИХ І ПОТЕРПІЛИХ**

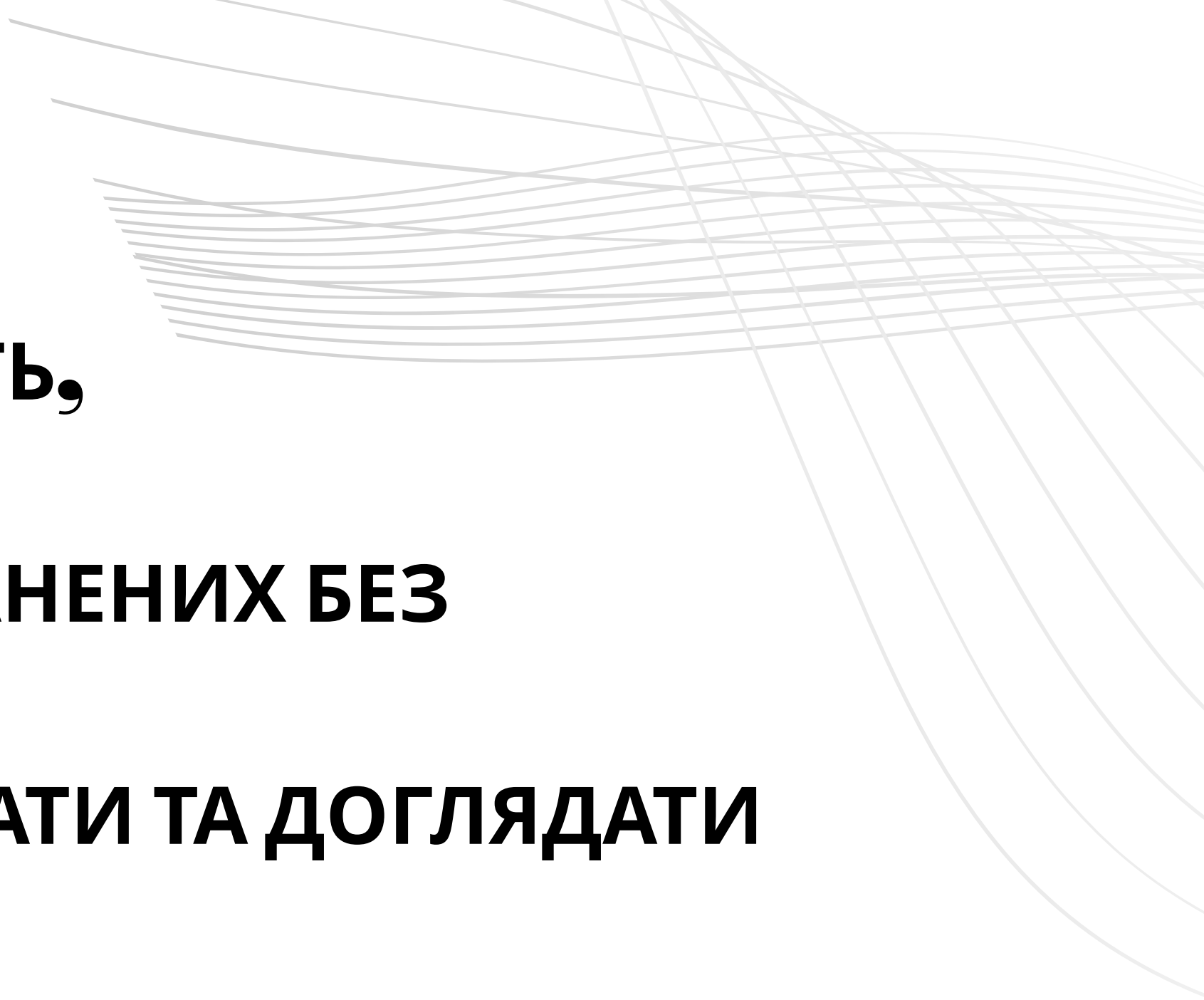
на морі

ЖЕНЕВСЬКІ КОНВЕНЦІЇ

- ПЕРША ЖЕНЕВСЬКА КОНВЕНЦІЯ (1949) — ПРО ПОКРАЩЕННЯ СТАНОВИЩА ПОРАНЕНИХ І ХВОРИХ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ НА ПОЛІ БОЮ.
- ДРУГА — ПРО ЗАХИСТ ОСІБ, ПОТЕРПІЛИХ НА МОРІ.
- ЦІ ОСОБИ МАЮТЬ ПРАВО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ НЕЗАЛЕЖНО ВІД СТОРОНИ КОНФЛІКТУ.

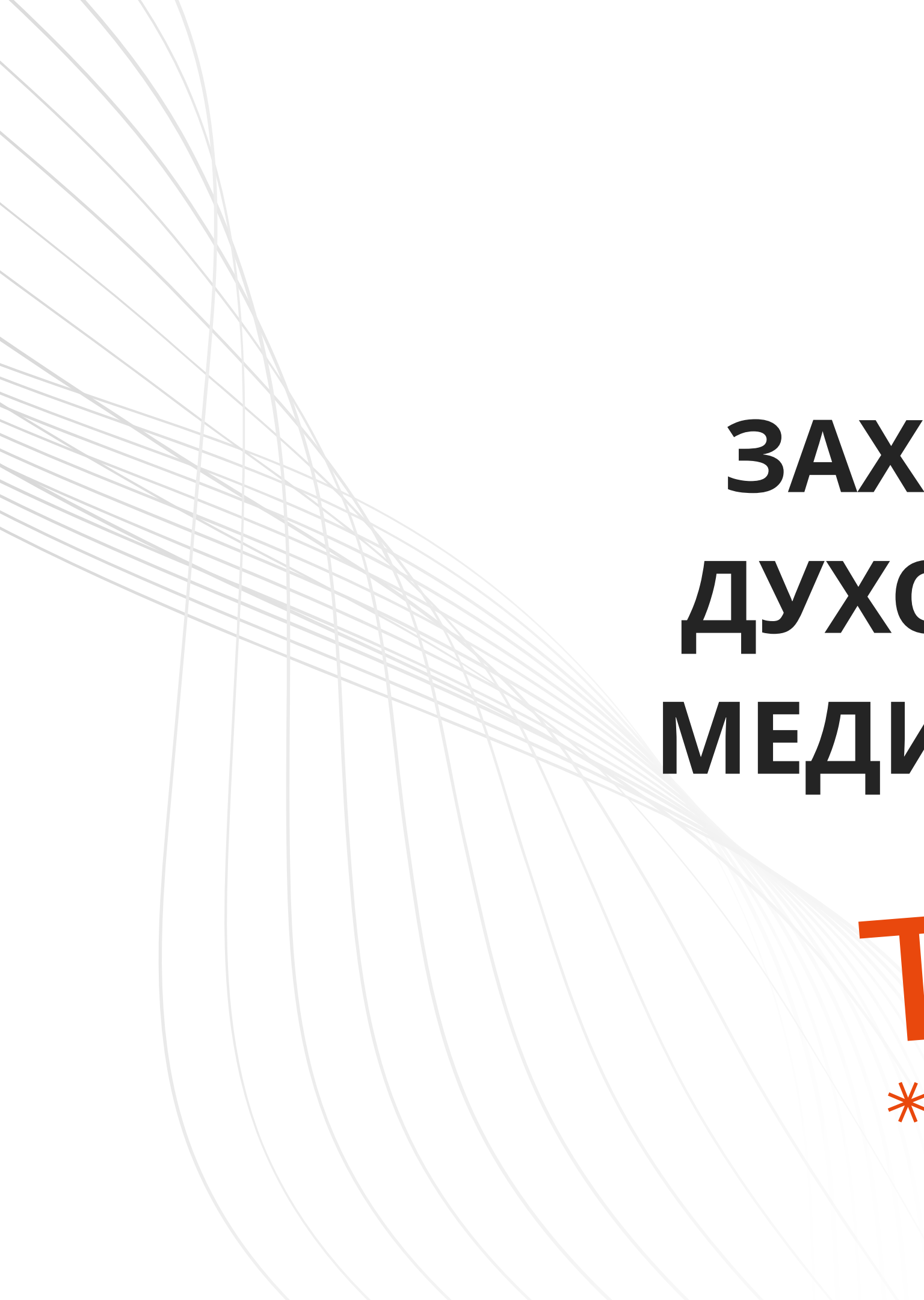
-
- **ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ**
 - **ГУМАННІСТЬ, НЕЙТРАЛЬНІСТЬ, НЕДИСКРИМІНАЦІЯ.**
 - **ЗАБОРОНА ЗАЛИШАТИ ПОРАНЕНИХ БЕЗ ДОПОМОГИ.**
 - **ОБОВ'ЯЗОК СТОРІН — ЗБИРАТИ ТА ДОГЛЯДАТИ ПОРАНЕНИХ І ХВОРИХ.**
 - **МЕДИЧНІ КОРАБЛІ ТА ЛІТАКИ МАЮТЬ СПЕЦІАЛЬНІ ЗНАКИ (ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ, ЧЕРВОНИЙ ПІВМІСЯЦЬ).**

УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

- РОБОТА ЕВАКУАЦІЙНИХ МЕДИЧНИХ БРИГАД І ШПИТАЛІВ.
- МОБІЛЬНІ МЕДИЧНІ ПІДРОЗДІЛИ В ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ.
- МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА — «ЛІКАРІ БЕЗ КОРДОНІВ», МКЧХ.

5.

**ЗАХИСТ МЕДИЧНОГО ТА
ДУХОВНОГО ПЕРСОНАЛУ,
МЕДИЧНИХ ФОРМУВАНЬ І**

транспорту

* *

- МЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ ВВАЖАЄТЬСЯ НЕКОМБАТАНТАМИ — НЕ БЕРЕ УЧАСТІ В БОЙОВИХ ДІЯХ.
- МАЄ ПРАВО НОСИТИ ЗБРОЮ ЛИШЕ ДЛЯ САМОЗАХИСТУ АБО ЗАХИСТУ ПАЦІЄНТІВ.
- ВОНИ ЗАХИЩЕНІ ЖЕНЕВСЬКИМИ КОНВЕНЦІЯМИ (I I IV).

ПРАВОВИЙ СТАТУС

СИМВОЛИ ТА ГАРАНТІЇ

- **ВИКОРИСТАННЯ ЗНАКІВ
ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА,
ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ,
ЧЕРВОНОГО КРИСТАЛА.**
- **ЗАБОРОНЕНО НАПАДАТИ
НА ШПИТАЛІ, КАРЕТИ
ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ,
САНІТАРНІ ЛІТАКИ.**
- **ДУХОВНИЙ ПЕРСОНАЛ —
КАПЕЛАНИ, СВЯЩЕНИКИ
— МАЮТЬ ТІ Ж ГАРАНТІЇ,
ЩО І МЕДИЧНІ
ПРАЦІВНИКИ.**

Практика в Україні

- **Робота військових капеланів у ЗСУ.**
- **Захист медичних закладів навіть у зоні бойових дій (Запорізька обласна лікарня, шпиталі).**
- **Міжнародні організації допомагають обладнанням, медикаментами, евакуацією.**

6.
**ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖУРНАЛІСТІВ
У ЗОНІ ЗБРОЙНОГО**

конфлікту

ЖУРНАЛІСТИ У ЗОНІ ВІЙНИ ВИКОНУЮТЬ ВАЖЛИВУ ГУМАНІТАРНУ ТА ІНФОРМАЦІЙНУ ФУНКЦІЮ:

- ФІКСУЮТЬ ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ;
 - ПОВІДОМЛЯЮТЬ СВІТОВУ СПІЛЬНОТУ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИННИ;
 - ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПРОЗОРИСТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДІВ І ВІЙСЬКОВИХ.
-
- **ВОНИ НЕ БЕРУТЬ УЧАСТІ У БОЙОВИХ ДІЯХ, ТОМУ ПІДПАДАЮТЬ ПІД КАТЕГОРІЮ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ, ЩО МАЮТЬ ЗАХИСТ ЗА МГП.**

Міжнародно-правовий захист

- Женевські конвенції (IV, 1949) та Додатковий протокол I (1977):
- Журналісти, що перебувають у зоні конфлікту, мають статус цивільних осіб.
- Їх захищено від нападів і насильства, якщо вони не беруть участі у бойових діях.
- Вони мають право на безпечний доступ до інформації та гуманітарну допомогу.
- Резолюції Ради Безпеки ООН підкреслюють важливість захисту журналістів у зонах конфліктів (наприклад, резолюція №2222 (2015)).

Національне законодавство України

Закон України «**Про інформацію**» та «**Про телебачення і радіомовлення**» гарантує свободу журналістської діяльності.

Під час війни:

- Міністерство оборони видає акредитацію для військових кореспондентів;
- Забезпечується безпека журналістів у прифронтових територіях;
- Встановлюються правила доступу до військових об'єктів і евакуації.

Міжнародні стандарти безпеки журналістів

Рекомендації ЮНЕСКО та ООН:

використання захисного обладнання;
проходження тренінгів з безпеки у зоні конфлікту;
створення спеціальних страховок для журналістів.

Мета — **мінімізувати ризики і забезпечити їх право на життя та безпеку.**

Практика в Україні

Українські та міжнародні журналісти активно працюють у зоні ООС та прифронтових територіях.

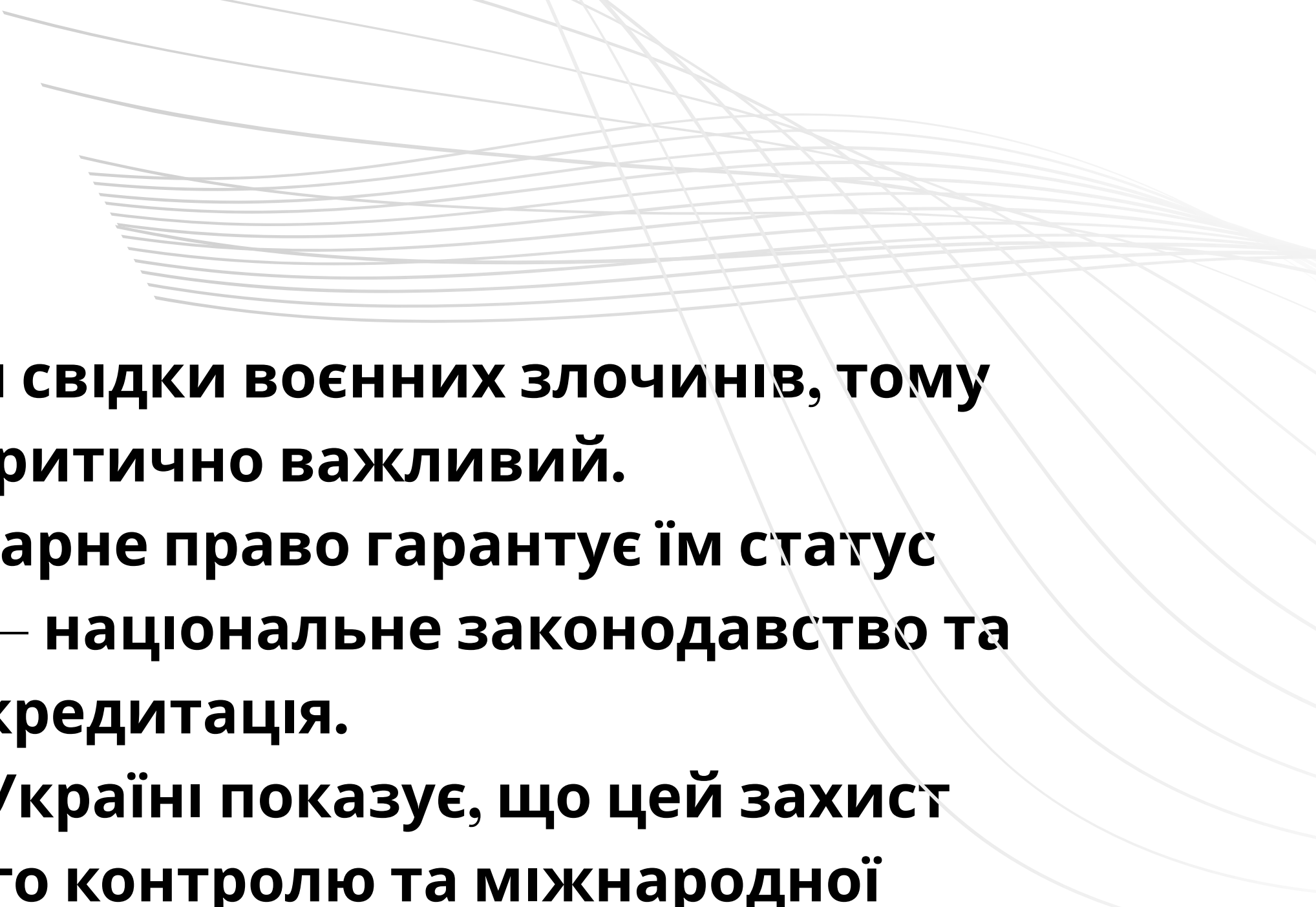
Випадки порушень:

напад або викрадення журналістів;
обстріли під час виконання професійних обов'язків.

Приклади: *загибель Максима Левіна (Маріуполь), поранення інших кореспондентів.*

Міжнародні організації: *Репортери без кордонів, ЮНЕСКО, МКЧХ засуджують порушення і надають підтримку.*

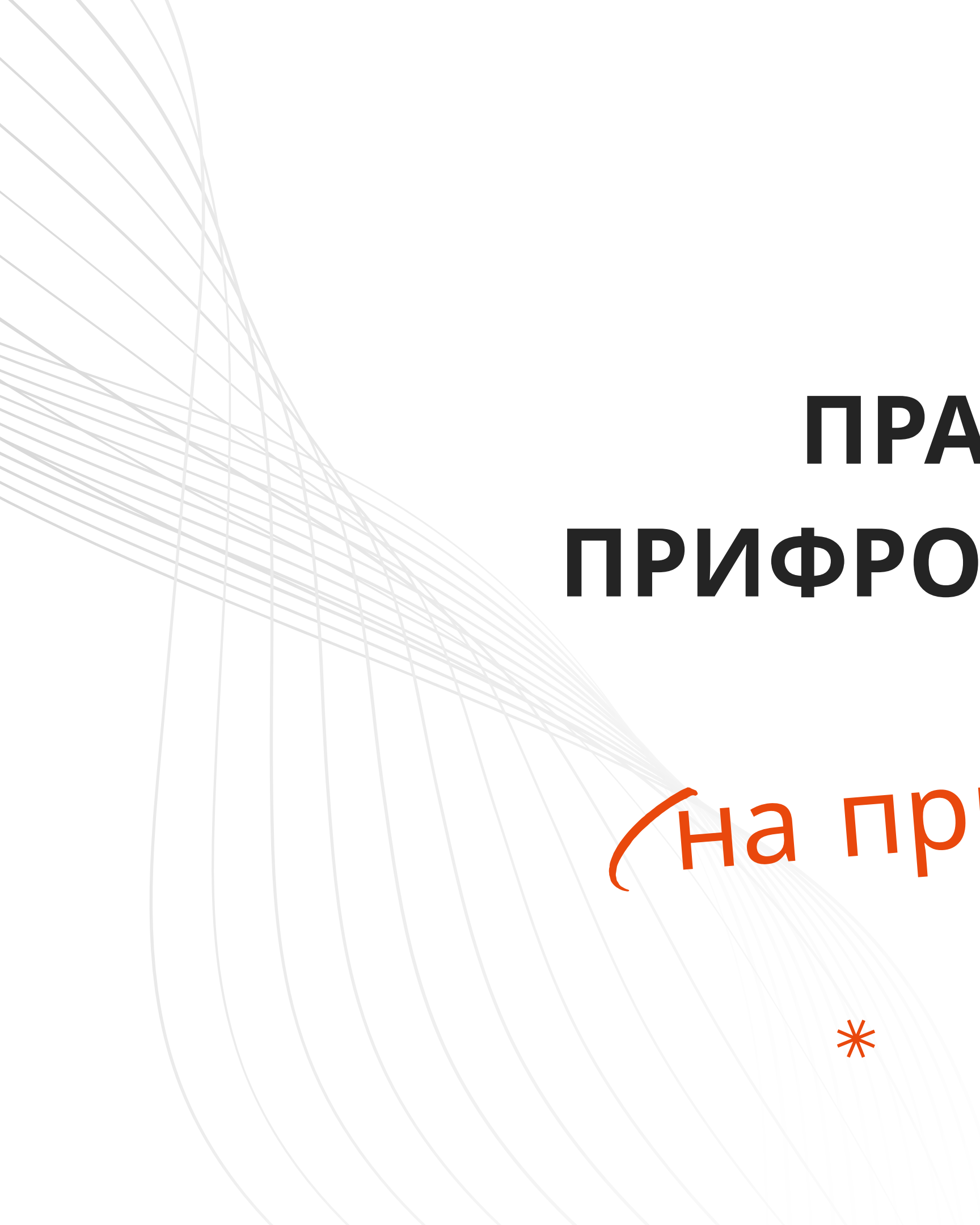

**Журналісти — ключові свідки воєнних злочинів, тому
їх захист критично важливий.**

**Міжнародне гуманітарне право гарантує їм статус
цивільних, а держава — національне законодавство та
акредитація.**

**Реальна практика в Україні показує, що цей захист
потребує постійного контролю та міжнародної
підтримки.**

**Висновок: захист журналістів — невід’ємна складова
системи захисту цивільного населення та прав
людини у війні.**

7. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЙ

(на прикладі м. Запоріжжя)

Загальні положення

- Прифронтові території мають спеціальний адміністративно-правовий режим.
- Він визначається рішеннями військових адміністрацій та актами Президента України.
- Діють норми воєнного стану, обмеження на пересування, діяльність бізнесу, ЗМІ.
-

Мета режиму

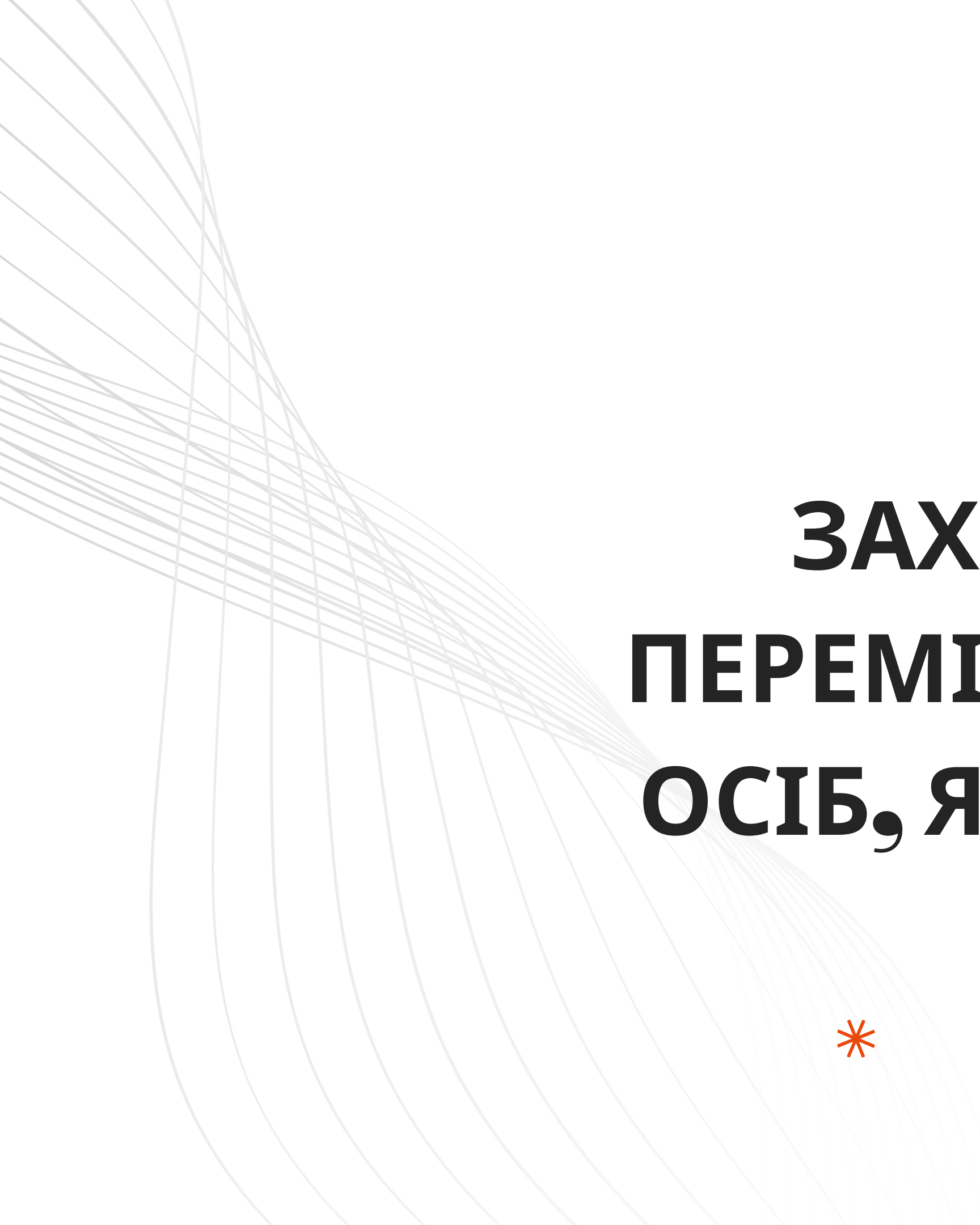
- Забезпечити безпеку населення.
- Гарантувати функціонування військових частин і критичної інфраструктури.
- Організувати евакуацію, гуманітарне постачання, оборону території.

Особливості для Запоріжжя

Місто є центром для прийому ВПО із Маріуполя, Оріхова, Гуляйполя.

Створено координаційні центри допомоги, гуманітарні штаби, прихистки.

Водночас Запоріжжя постійно перебуває під загрозою обстрілів, що посилює значення цивільного захисту.

8.

**ЗАХИСТ ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ (ВПО) ТА
ОСІБ, ЯКІ ВТРАТИЛИ ЖИТЛО**

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (20.10.2014 р.),
внутрішньо переміщеною особою (ВПО) є громадянин України, який був змушений покинути місце проживання через:

- збройний конфлікт;
- тимчасову окупацію;
- масові порушення прав людини;
- надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру.

На відміну від біженців, ВПО не перетинають державного кордону і залишаються під юрисдикцією України.

З 2014 року Україна має один із найбільших показників ВПО у Європі.

**За даними Мінсоцполітики станом на 2025 рік:
понад 5,3 млн осіб зареєстровано як ВПО;
близько 250 тис. осіб проживають у Запорізькій області.**

**Найбільше переселенців із Донецчини,
Луганщини, Херсонщини, Маріуполя,
Мелітополя, Бердянська.**

ОСНОВНІ ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ ВПО КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА:

- ПРАВО НА ЖИТТЯ, БЕЗПЕКУ, ОСВІТУ, МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ, ПРАЦЮ;
- ПРАВО НА УЧАСТЬ У ВИБОРАХ І ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ.
- ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ (ЗГІДНО ІЗ ЗАКОНОМ **2014** Р.):
- ПРАВО НА ТИМЧАСОВЕ АБО ПОСТІЙНЕ ЖИТЛО;
- ГРОШОВА ДОПОМОГА ДЛЯ ПОКРИТТЯ ВИТРАТ НА ПРОЖИВАННЯ;
- КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ЗРУЙНОВАНЕ ЖИТЛО ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ;
- ПРАВО НА ВІДНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ І РЕЄСТРАЦІЮ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ;
- ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ВПО

КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ООН З ПИТАНЬ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ (**1998 Р.**):

- ВИЗНАЧАЮТЬ ПРАВА ВПО ТА ОБОВ'ЯЗКИ ДЕРЖАВИ.
- ЗАБОРОНЯЮТЬ ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ.
- ВИМАГАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ГІДНІ УМОВИ ПРОЖИВАННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ.
- УКРАЇНА АКТИВНО СПІВПРАЦЮЄ З:
- УВКБ ООН (UNHCR);
- МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ З МІГРАЦІЇ (ІОМ);
- МІЖНАРОДНИМ КОМІТЕТОМ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА (МКЧХ).

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ВПО

ОСНОВНІ НАПРЯМИ:

- ІНТЕГРАЦІЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ У ГРОМАДИ;
- ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ (ПІЛЬГОВЕ КРЕДИТУВАННЯ, ОРЕНДА, МОДУЛЬНІ МІСТЕЧКА);
- КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ЗРУЙНОВАНІ ОБ'ЄКТИ ЧЕРЕЗ ПРОГРАМУ “ЄВІДНОВЛЕННЯ”;
- СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ (ПОСТАНОВА КМУ №**332** ВІД **20.03.2022**);
- СПРОЩЕНИЙ ДОСТУП ДО ОСВІТИ, МЕДИЦИНИ, ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ.
- УКРАЇНА Є ПРИКЛАДОМ ДЛЯ СВІТУ У СТВОРЕННІ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ВПО ПІД ЧАС ВІЙНИ.

РОЛЬ ЗАПОРІЖЖЯ У ПІДТРИМЦІ ВПО
ЗАПОРІЖЖЯ СТАЛО ГУМАНІТАРНИМ ЦЕНТРОМ ПРИЙОМУ ЛЮДЕЙ З
ОКУПОВАНИХ РАЙОНІВ ПІВДНЯ.

СТВОРЕНО:

- ОБЛАСНИЙ КООРДИНАЦІЙНИЙ ШТАБ ДОПОМОГИ ВПО;
- ЦЕНТРИ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ, САНАТОРІЇ, ШКОЛИ);
- ПРОГРАМИ З ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ І ЖІНОК.
- ПРАЦЮЮТЬ МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРИ — **UNHCR, UNICEF, USAID, SAVE THE CHILDREN.**
- НА БАЗІ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (ЗНУ)
ОРГАНІЗОВАНО ВОЛОНТЕРСЬКІ ЦЕНТРИ ДОПОМОГИ СТУДЕНТАМ І СІМ'ЯМ
ВПО.

9.

**РОЛЬ ЗАПОРІЗЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
У СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ЖЕРТВ**

ВІЙНИ

ЗНУ АКТИВНО ВКЛЮЧИВСЯ У ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ.

- СТВОРЕНО ГУМАНІТАРНИЙ ШТАБ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ, ПРАЦІВНИКІВ І МЕШКАНЦІВ ЗАПОРІЖЖЯ.
- ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ПОЄДНУЄ:
- ОСВІТНЮ ФУНКЦІЮ (НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ);
- СОЦІАЛЬНУ ФУНКЦІЮ (ДОПОМОГА ВПО);
- ВОЛОНТЕРСЬКУ ФУНКЦІЮ (ЗБІР ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, ЕВАКУАЦІЙНА ПІДТРИМКА).

На юридичному факультеті діє курс
«**Міжнародне гуманітарне право**» —
студенти вивчають:

- захист жертв війни;
- діяльність МКЧХ;
- воєнні злочини та відповідальність за них;
- міжнародні судові механізми (МКС, ЄСПЛ).

Проводяться наукові конференції, круглі
столи, студентські дебати з тем МГП.
Формується нова генерація правників-
гуманістів.

На базі факультету соціальної педагогіки та психології діє **Центр психологічної допомоги.**

Проводяться:

- тренінги для ВПО та військових;
- консультації для студентів, які втратили рідних або житло;
- навчальні семінари з посттравматичної реабілітації.
- Участь беруть фахівці ЗНУ, волонтери та міжнародні партнери (UNICEF, Caritas).

Волонтерські ініціативи студентів

Студенти ЗНУ активно залучені до:

- збору продуктів і ліків для військових і ВПО;
- допомоги при евакуації населення з окупованих територій;
- організації освітніх заходів для дітей-переселенців;
- кампаній “Студенти — за мир і гуманність”.

Волонтерські об’єднання: *“Студенти ЗНУ — волонтери”*,
“Добро разом”, *“Молодь допомагає”*.

Університет співпрацює з:

**МКЧХ, УВКБ ООН, UNICEF, IOM, USAID;
університетами Польщі, Німеччини,
Франції — у межах програм Erasmus+.**

Реалізуються проєкти:

- підтримки освіти для переселенців;
- допомоги дітям, які постраждали від війни;
- підготовки тренерів із прав людини та МГП.

- Проводяться тематичні виставки, флешмоби, тижні МГП.
- Популяризуються цінності миру, солідарності та гуманізму.
- Студенти-журналісти висвітлюють тему війни в Україні, роблячи це етично, з повагою до жертв.

ВИСНОВОК

ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗНУ

- ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ДЕМОНСТРУЄ, ЩО ОСВІТА МОЖЕ БУТИ ІНСТРУМЕНТОМ ГУМАНІТАРНОГО ЗАХИСТУ.
- ЗНУ ДОПОМАГАЄ ФОРМУВАТИ СУСПІЛЬСТВО, ДЕ ЦІНЮТЬСЯ ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ, ТОЛЕРАНТНІСТЬ І ВЗАЄМОПІДТРИМКА.
- ЦЕ ПРИКЛАД ТОГО, ЯК ОСВІТНІ УСТАНОВИ ВІДІГРАЮТЬ РЕАЛЬНУ РОЛЬ У ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ.

ЗАХИСТ ВПО І ЖЕРТВ ВІЙНИ — НЕ ЛИШЕ ОБОВ'ЯЗОК ДЕРЖАВИ, А Й СПІЛЬНА СПРАВА СУСПІЛЬСТВА, УНІВЕРСИТЕТІВ, МІЖНАРОДНИХ СТРУКТУР.

- ЗНУ СТАВ СПРАВЖНІМ ОСВІТНІМ І ГУМАНІТАРНИМ ЦЕНТРОМ ПІДТРИМКИ ПОСТРАЖДАЛИХ.
- ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДПОВІДАЄ ДУХУ ЖЕНЕВСЬКИХ КОНВЕНЦІЙ — ПОВАГА ДО ЛЮДЯНОСТІ НАВІТЬ У НАЙВАЖЧІ ЧАСИ.

В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ЖЕРТВ КОНФЛІКТУ НАБУВАЄ НАДЗВИЧАЙНОЇ АКТУАЛЬНОСТІ. МІЛЬЙОНИ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПОРАНЕНИХ, ХВОРИХ, ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ТИХ, ХТО ВТРАТИВ ЖИТЛО, ПОТРЕБУЮТЬ КОМПЛЕКСНОГО ПРАВОВОГО, ГУМАНІТАРНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО, ЗОКРЕМА ЖЕНЕВСЬКІ КОНВЕНЦІЇ ТА ДОДАТКОВІ ПРОТОКОЛИ, ВСТАНОВЛЮЄ ЧІТКІ ПРАВИЛА ЩОДО ОБОВ'ЯЗКІВ СТОРІН КОНФЛІКТУ, СПРЯМОВАНІ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІНІМАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ ТА ГУМАННОСТІ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ.

В УКРАЇНІ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ: ОРГАНІЗОВУЄТЬСЯ РЕЖИМ ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЙ, СТВОРЮЮТЬСЯ ГУМАНІТАРНІ ТА ЕВАКУАЦІЙНІ ЦЕНТРИ У МІСТАХ, ТАКИХ ЯК ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ МЕДИЧНА, ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ТА ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВТРАТИЛИ ЖИТЛО. ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ МАЮТЬ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЖУРНАЛІСТІВ, МЕДИЧНОГО ТА ДУХОВНОГО ПЕРСОНАЛУ, А ТАКОЖ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ГУМАНІТАРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДЛЯ НАДАННЯ ДОПОМОГИ. СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ СТРУКТУРАМИ, ТАКИМИ ЯК МКЧХ, **UNHCR**, **UNICEF** ТА **IOM**, ДОЗВОЛЯЄ ПОЄДНУВАТИ НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ.

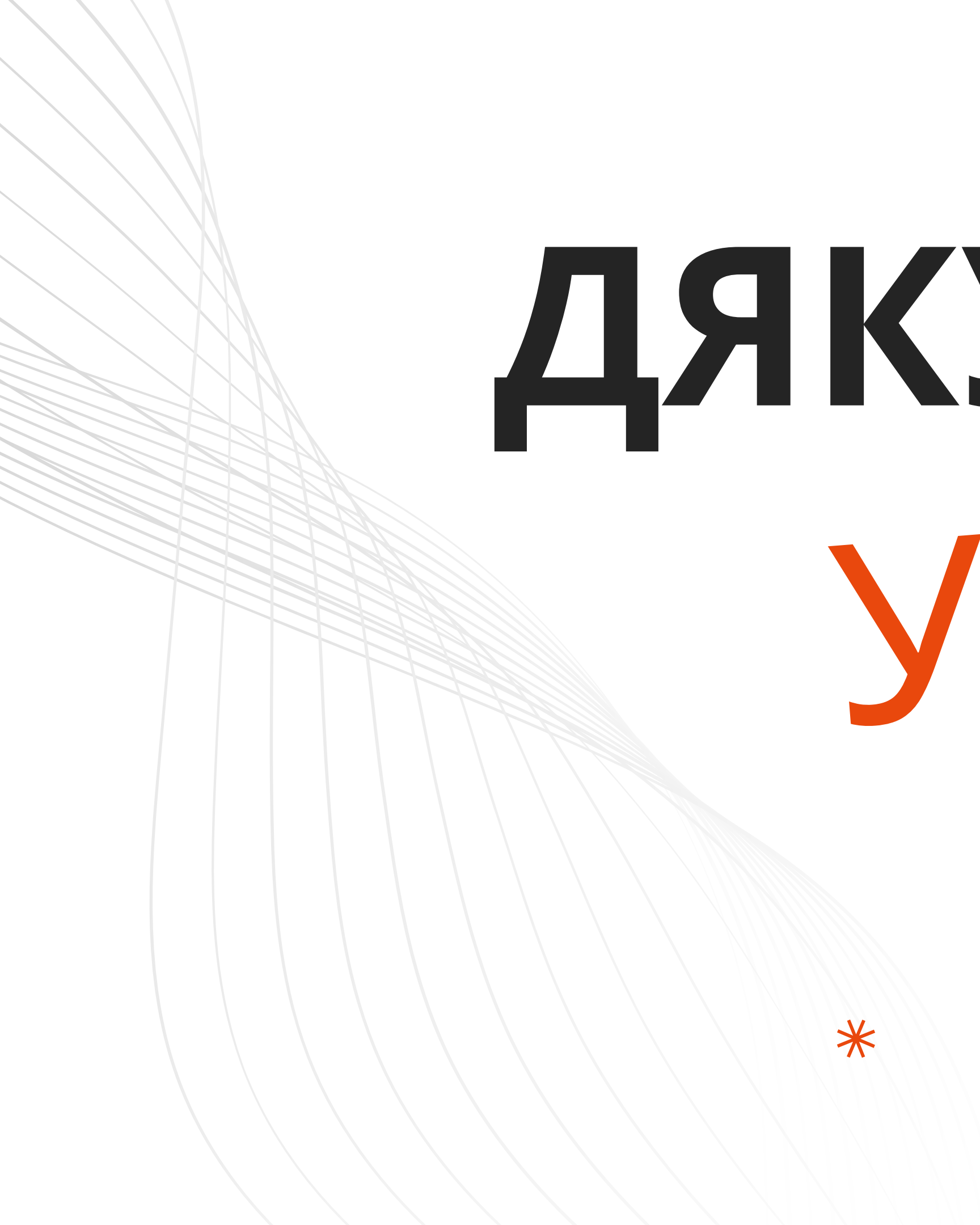
**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВИСТУПАЄ ОСЕРЕДКОМ
ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ТА ПРАВОВОЇ ПРОСВІТИ, ОРГАНІЗОВУЮЧИ
ВОЛОНТЕРСЬКІ ЦЕНТРИ, ПСИХОЛОГІЧНУ ПІДТРИМКУ, ОСВІТНІ ПРОГРАМИ З
МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА, НАУКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА
ПУБЛІЧНІ ЛЕКЦІЇ. ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ДЕМОНСТРУЄ, ЩО ОСВІТНІ
УСТАНОВИ МОЖУТЬ ЕФЕКТИВНО ДОПОВНЮВАТИ ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ
ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ.**

**ПОПРИ ВСІ ЗАХОДИ, ЗАЛИШАЮТЬСЯ ЗНАЧНІ ВИКЛИКИ,
СЕРЕД ЯКИХ НЕСТАЧА ЖИТЛА ТА РОБОЧИХ МІСЦЬ ДЛЯ ВПО,
ПСИХОЛОГІЧНІ ТРАВМИ ТА СОЦІАЛЬНА ІЗОЛЯЦІЯ, ЗАГРОЗА
БЕЗПЕЦІ ЖУРНАЛІСТІВ І ЦИВІЛЬНИХ ЧЕРЕЗ ПОСТІЙНІ
ОБСТРІЛИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА
ДОТРИМАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА У
ПРИФРОНТОВИХ ЗОНАХ.**

**ЗАХИСТ ЖЕРТВ ВІЙНИ Є СПІЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
ДЕРЖАВИ, МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ГРОМАДСЬКИХ
ТА ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ. СВОЄЧАСНА ГУМАНІТАРНА
ДОПОМОГА, НАВЧАННЯ ТА ПРАВОВА ПІДТРИМКА
ДОЗВОЛЯЮТЬ МІНІМІЗУВАТИ СТРАЖДАННЯ ЛЮДЕЙ,
ЗБЕРЕГТИ ЇХНЄ ЖИТТЯ ТА ГІДНІСТЬ. УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД
ДЕМОНСТРУЄ, ЩО НАВІТЬ У СКЛАДНИХ УМОВАХ ВІЙНИ
МОЖНА ІНТЕГРУВАТИ МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ
ГУМАННОСТІ У НАЦІОНАЛЬНУ СИСТЕМУ ЗАХИСТУ
ЦИВІЛЬНИХ, ПІДТРИМУЮЧИ МИР ТА ПРАВА ЛЮДИНИ.**

ДЯКУЮ ЗА

УВАГУ

